

Protokoll

Fra møte i Hovedkomiteen

Dato: 27.02.15, kl. 10-15

Sted: Gjestehuset Lovisenberg, Oslo

Møteleder: Jan Alexander og Gro-Ingunn Hemre

Deltakere

Fra Hovedkomiteen:

Jan Alexander (leder, fra kl. 11.30), Gro-Ingunn Hemre (nestleder), Lene Frost Andersen, Brit Kristine Hjeltnes, Merete Hofshagen, Per Ole Iversen, Torsten Källqvist, Åshild Krogdahl, Bjørn Næss, Janneche Utne Skåre, Inger-Lise Steffensen, Yngvild Wasteson, Hilde-Gunn Hoen-Sorteberg (vara Faggruppe 3), Lef Sundheim (vara for Faggruppe 9)

Forfall: Åshild Andreassen, Edel Oddny Elvevoll, Trond Rafoss

Fra Mattilsynet: Kirstin Færden

Fra Miljødirektoratet: Janne Bohnhorst

Fra sekretariatet til VKM:

Lars E. Hanssen, Astrid Bjerkås, Inger Therese Laugsand Lillegaard, Bente Mangschou, Anne Marie Bakke, Merethe Aasmo Finne, Elin Thingnæs Lid (frem til kl. 12), Marie Louise Wiborg (referent).

1. Velkommen, fravær, habilitet og godtgjøring

Nestleder for Hovedkomiteen ønsket velkommen til møtet. Ingen medlemmer erklærte at de hadde mulige interessekonflikter i saken som skulle behandles.

2. Godkjenning av møte-innkallelse og dagsorden

Agenda og møteinnkallelse ble godkjent. På grunn meldt forfall for første del av møtet av leder av komiteen ble nytt fra Mattilsynet, Miljødirektoratet og sekretariatet (punkter 9, 10 og 11) tatt etter punkt 3 på dagsorden. Punkt 4, andre stoffer, ble behandlet som siste sak på møtet. Protokollen følger rekkefølgen for sakene satt opp i dagsorden.

I følge protokoll fra sist møte skulle utkast til rapport om forskningsbehov og kunnskapshull tas opp på møtet. Sekretariatet har satt ned en prosjektgruppe som skal utarbeide forslag til hvordan VKM kan synliggjøre behov for forskning og kunnskap på en bedre måte. Hovedkomiteen vil få mer informasjon om dette på det neste møtet.

3. Kommunikasjon

VKM's kommunikasjonssjef oppsummerte hvordan nytte-risikovurderingen av fisk ble mottatt.

4. Andre stoffer

«Andre stoffer» er stoffer som har en ernæringsmessig eller fysiologisk effekt, og som ikke er vitaminer og mineraler. Eksempler på «andre stoffer» er planteekstrakter, fettsyrer, antioksidanter, aminosyrer, pro- og prebiotika, inkludert stoffer som finnes i kroppen som for eksempel kreatin og taurin.

Mattilsynet arbeider med å finne ut hva som er trygg bruk av «andre stoffer» i mat, drikke og kosttilskudd i Norge og har vært i en prosess med VKM om et oppdrag om å vurdere «andre stoffer». I desember 2014 ble denne inndelingen av arbeidet funnet mest hensiktsmessig:

- Fase 1: Utarbeide en rapport over det som finnes av risikovurderinger nasjonalt og internasjonalt om «andre stoffer» for stoffer som er på markedet i Norge.
- Fase 2: Utarbeide et veiledende dokument for vurdering av «andre stoffer».
- Fase 3: Risikovurdere stoffene. Vurdere trygg bruk av stoffene i forhold til bruksmengder.

Stoffene VKM skal vurdere trygg bruk av vil i hovedsak falle inn under Faggruppe 4 og Faggruppe 7. Dersom Mattilsynet også velger å inkludere probiotika, vil også Faggruppe 1 bli involvert i arbeidet med dette oppdraget. Faggruppe 1 er i dialog med Mattilsynet om denne delen av bestillingen.

Fase 1 av oppdraget

I del 1 av oppdraget ba Mattilsynet sekretariatet om å sammenstille det som finnes av risikovurderinger nasjonalt og internasjonalt om «andre stoffer» som er på markedet i Norge.

Rapporten er utarbeidet av sekretariatet, og ble publisert 4. desember. Sekretariatet vil oppdatere og revidere rapporten så lenge arbeidet med andre stoffer pågår. Siste versjon vil alltid være tilgjengelig på vkm.no.

Fase 2: Utarbeide et veiledende dokument for vurdering av «andre stoffer»

Faggruppe 4 og faggruppe 7 har jobbet med å utarbeide utkast til veileder. På møtet 12. desember vedtok Hovedkomiteen at utkast til veileder skulle prestes på møtet 27. februar.

Utkast til veileder var sendt ut med møtepapirene sammen med spørsmål faggruppene ønsket at Hovedkomiteen skulle diskutere på møtet. Hovedkomiteen hadde få kommentarer til spørsmålene. Hovedkomiteen mente at veilederens form var god og at det er riktig å bruke ordet risikovurdering for arbeidet som skal gjøres. Det kom innspill på at det var viktig å følge internasjonal praksis for vektning av studier med ulike studiedesign.

Fase 3: Vurdering/risikovurdering av stoffene

Mattilsynet har bedt VKM vurdere om bruksmengdene for de ulike stoffene på det norske markedet er trygge.

Stoffene fordeles mellom Faggruppe 4 og faggruppe 7 og faggruppene vurderer og sluttbehandler sine stoffer. I arbeidet med å vurdere «andre stoffer» skal veilederen fra fase 2 og rapporten fra fase 1 benyttes.

Bruk av referee-gruppe

På møtet i Hovedkomiteen 12. desember ble det besluttet å opprette en referee-gruppe som skulle gi innspill på vurderingene før sluttbehandling i faggruppene. For å unngå unødvendige ekstrarunder, er det viktig at rapportene som sendes til referee-gruppen så langt som mulig er ferdige fra prosjektgruppen (tilsvarende det en vitenskapelig artikkel er når den sendes til et tidsskift). Det innebærer at alle deler i vurderingen, inkludert sammendrag på norsk og engelsk og de forkortede sammendragene er med utkastene som sendes referee-gruppen.

Forslag til referee-gruppe

Det foreslås at Jan Alexander, Åshild Krogdahl og Helle Margrete Meltzer danner referee-gruppen for andre stoffer.

Forslag til kriterier som bør inn i mandat for referee-gruppen:

- Sørge for enhetlige risikovurderinger basert på veilederen
- Gi innspill på kvalitet, fagtermer og graderinger som er relevante for konklusjonene
- At vurderingene har samme form på sammendrag og forkortet sammendrag
- At kommentarene og endringsforslagene rangeres etter hva som må endres og hva som kan bidra til å bedre kvalitet og lesbarhet

- Faggruppene skal behandle innspillene fra referee. Innspill som ikke kan tas til følge bør begrunnes, slik at dette kan brukes videre i arbeidet.

Kommunikasjon og publisering

VKMs kommunikasjonssjef gjennomgikk viktige momenter knyttet til kommunikasjon og mulig publiseringsløsninger av andre stoffer.

Vedtak:

Hovedkomiteen slutter seg til at utkast til veileder med foreslåtte endringer kan brukes i arbeidet med å vurdere andre stoffer i Faggruppe 4 og Faggruppe 7. Faggrupelederne i disse gruppene får i oppgave å vurdere om veilederen skal endres etter innspill fra medlemmer i disse gruppene. Eventuelle endringer vil ikke få tilbakevirkende kraft på vurderingen av stoffer som allerede er ferdigbehandlet i prosjektgruppene.

Forslag til referee-gruppe godkjennes.

Sekretariatet får i oppgave å ferdigstille utkast til mandat henhold til diskusjonen på møtet. Referee-gruppen gis anledning til å spille inn på forslag til mandat for arbeidet før leder av Faggruppe 4 og 7 godkjenner endelig mandat.

Hovedkomiteen tar presentasjon av viktige momenter knyttet til kommunikasjon og publiseringsløsninger til etterretning.

5. Radioaktivitet

VKM har mottatt utkast til bestilling om vurdering av helserisikoen ved radioaktivitet i maten fra Mattilsynet. Faggruppen for forurensninger, naturlige toksiner og medisinrester (Faggruppe 5) diskuterte bestillingsutkastet på sitt siste møte og har gitt innspill til bestillingsteksten.

På møte skulle hovedkomiteen medlemmer komme med innspill til bestillingen, diskutere mulig forslag til hvordan oppdraget bør løses av VKM.

Følgende forslag til løsning for gjennomføring av oppdraget ble fremlagt på møtet:

- At vurdering av helserisikoen ved radioaktivitet i maten forankres i Hovedkomiteen som da blir ansvarlig for endelig risikovurdering
- At det nedsettes en prosjektgruppe direkte under Hovedkomiteen, med medlemmer fra Hovedkomiteen og faggrupper og eksterne medlemmer relevant kompetanse
- At det faglige arbeidet i prosjektgruppen ledes av Jan Alexander

- At prosjektleder i sekretariatet blir Elin Thingnæs Lid
- At Inger Therese Lillegaard Laugsand i sekretariatet blir sentral i å gjennomføre nødvendige inntaksberegninger
- At rapportutkast fra prosjektgruppen behandles på møter i Hovedkomiteen. Endelig utkast til risikovurdering kan vurderes og sendes på høring i relevante faggrupper (Faggruppe 5, 6 og 8)

Vedtak:

Hovedkomiteen støtter forslag til løsning for gjennomføring av oppdraget om radioaktivitet i maten. Hovedkomiteen hadde ikke ytterligere kommentarer til utkast til bestilling enn de som er gitt av Faggruppe 5. Lederne for relevante faggrupper skulle i etterkant av møte sjekke om de hadde medlemmer med kompetanse på radioaktivitet som ønsker å delta i arbeidet.

6. Ny Strategi

På møtet i Hovedkomiteen 25. september ble det opprettet en prosjektgruppe bestående av de frie medlemmene av Hovedkomiteen og ansatte i sekretariatet som fikk som mandat å utarbeide et forslag til ny strategi for VKM for perioden 2015-2018. VKMs direktør vedtar strategien.

Utkastet til ny strategi ble presentert på Hovedkomiteens møte 12. desember. I henhold til videre arbeidsprosess ble revidert utkast til strategi sendt på høring til alle medlemmer av VKM, ansatte i sekretariatet, VKMs oppdragsgivere og relevante departementer.

Resultatet av arbeidet med strategien har ført til fire strategiske satsningsområder: Bedre risikovurderinger, synliggjøre kunnskapsbehov, bedre dialog og VKM som attraktiv etat.

Strategien er for hele VKM, både sekretariatet og medlemmene. Strategien skal være i tråd med VKMs vedtekter. VKM ønsker en endringsstrategi, som særlig tar opp forhold som VKM vil endre. VKM skal bygge videre på god praksis som er etablert. Ordet "bedre" er brukt i betydningen at VKM er gode og ønsker å bli enda bedre, noe VKM ønsker å strekke seg etter.

Hovedkomiteens medlemmer kom med flere forslag til språklige forbedringer i forslaget til ny strategi.

Vedtak:

Hovedkomiteen støttet forslag til strategi med de endringer som kom frem på møtet.

VKMs strategi for perioden 2015-2018 skal vedtas av VKMs direktør og publiseres innen 1. april 2015. Endelig strategi kan lastes ned [her](#).

7. Aktivitetsplan for 2015

Revidert utkast til VKMs aktivitetsplan for 2015 skulle behandles og godkjennes av Hovedkomiteen.

På møtet diskuterte Hovedkomiteens medlemmer forslag til hva komiteen skal arbeide med i 2015.

Vedtak:

Hovedkomiteen godkjente VKMs aktivitetsplanen for 2015 med de endringer som kom frem på møtet. Sekretariatet sørger for å publisere VKMs aktivitetsplan på www.vkm.no.

Sekretariatet starter arbeidet med å planlegge et besøk til et slakteri for Hovedkomiteen, samt legge til rette for deltakelse på EFSA's fagkonferanse.

8. Nytt fra Mattilsynet

Hvordan har Mattilsynet brukt VKMs risikovurderinger?

Observatøren fra Mattilsynet presenterte hvordan Mattilsynet hadde brukt risikovurderingene VKM leverte i 2014. Risikovurderingene har blitt brukt til regelverksendringer, både nasjonalt og internasjonalt, utarbeidelse av retningslinjer, veiledere og tiltak. Mattilsynet ga VKM ros for å ha besvart en imponerende liste med viktige spørsmål i 2014. En stor takk for innsatsen til både komité og sekretariatet fra Mattilsynet.

Omorganisering i Mattilsynet

Hovedkomiteens medlemmer fikk en orientering om den nye organisasjonen til Mattilsynet.

9. Nytt fra Miljødirektoratet

Status nye oppdrag

Miljødirektoratet har foreløpig ikke konkretisert bestillinger knyttet til nye oppdrag om miljø. Miljødirektoratet har arbeidet med å klargjøre nye forskrifter til Klima- og miljøverndepartementet. Når de nye forskriftene trer i kraft vil det komme bestillinger til VKM.

10. Nytt fra sekretariatet

Nye oppdrag

- VKM har mottatt mange søknader fra eksperter som ønsker å bli medlem av de nye faggruppene
- Det tas sikte på formell oppnevning av Helse- og omsorgsdepartementet i begynnelsen av mai
- Oppstartsseminar for nye medlemmer skal avholdes 19. juni

Omorganisering av helseforvaltningen

VKMs direktør orienterte kort om status for omorganisering av den sentrale helseforvaltningen

Ansatte i sekretariatet

VKMs direktør orienterte om nyansettelser i sekretariatet for å ivareta GMO-området. Nana Asare og Anne Marie Bakke er ansatt som koordinatorene for faggruppen for genmodifiserte organismer.

Fellesmøte mellom Kunnskapsinstitusjonene, Mattilsynet, VKM

Sekretariatet orienterte om et møte 18. mars mellom Kunnskapsinstitusjonene, Mattilsynet og VKM der temaet er bedre tilgjengelighet av norske analysedata.

Status for arbeidet med intranett

Sekretariatet arbeider med et for-prosjekt for intranett. I dette har det vært en undersøkelse blant VKMS medlemmer om hvilke systemer de arbeider på i dag. Det er veldig positivt at så mange har svart, det gir viktig informasjonen til arbeidet med å få på plass et godt intranett for VKM.

11. Eventuelt

Det var ingen saker under dette punktet.

12. Nye møtedatoer

Møtedatoer for 2015:

- Fredag 5. juni
- Tirsdag 22. september
- Fredag 4. desember